

GÜLTEN
DAYIOĞLU

Gelinçik Dizisi

Cambaz Parası

ALTIN
KİTAPLAR

8 YAŞ +

GÜLTEN
DAYIOĞLU

Gelincik Dizisi

Cambaz Parası

AZAT KUŞU

CAMBAZ PARASI

DAMDAKİ KORKULUKLAR

DELİ BEY

KIR GEZİSİ

KIRMIZI BİSİKLET

KUMLUKTAKİ YAVRU MARTI

KÜSKÜN AYIÇIK

NEŞELİ BOYACI

SICAK EKMEK

ŞENLİK GÜNÜ

UÇURTMA

UÇAN MOTOR

YALAN ÜÇ AYAKLIDIR

YAŞANMIŞ HAYVAN ÖYKÜLERİ 1

YAŞANMIŞ HAYVAN ÖYKÜLERİ 2

YAŞANMIŞ HAYVAN ÖYKÜLERİ 3

ISBN 978-975-21-1323-7

9 789752 113237

YAYIN HAKLARI

© GÜLTEN DAYIOĞLU
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
VE TİCARET AŞ

YAYIMA HAZIRLAYAN

HÜLYA ŞAT

RESİMLEYEN

SAADET CEYLAN

KAPAK

GÜLHAN TAŞLI

SAYFA DÜZENİ

NACİYE KURTULUŞ DİPBURUN

BASKI

5. BASIM/NİSAN 2014/İSTANBUL
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
VE TİCARET AŞ

Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad.
No.: 32 Mahmutbey - Bağcılar / İstanbul
Matbaa Sertifika No.: 10766

BU KİTABIN HER TÜRLÜ YAYIN HAKLARI
FİKİR VE SANAT ESERLERİ YASASI GEREĞİNCE
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ VE TİCARET AŞ'YE AİTTİR.

ISBN 978 - 975 - 21 - 1323 - 7

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad.
No.: 32 Mahmutbey - Bağcılar / İstanbul
Yayınevi Sertifika No.: 10766

Tel.: 0.212.446 38 88 pbx

Faks: 0.212.446 38 90

<http://www.altinkitaplar.com.tr>

info@altinkitaplar.com.tr

GÜLTEN
DAYIOĞLU

Gelincik Dizisi

Cambaz

Parası

İÇİNDEKİLER

CAMBAZ PARASI	5
YÜKÇÜ DURMUŞ	17
GERİ GELEN ARMAĞAN	27
AT SURATLI KİMMİŞ?	37
PASTALARLA ŞEKERLERİ KİM YEDİ?	47
GÖRÜNÜŞE ALDANMAMALI.....	57

**CAMBAZ
PARASI**

Handwritten text in the left margin, likely bleed-through from the reverse side of the page.

CAMBRIDGE
PARASIT

Yaz sonlarına doğru, kasabaya cambaz geldi. Okulun arkasındaki düzlüğe konup tellerini kurdular. Sonra gösterilerini halka duyurmak için bölük bölük sokaklara döküldüler. Palyaçolar tah-ta bacaklarla boylarını uzatmışlardı. Başları evlerin çatılarına değiyordu. Cambaz kadın, telli pul-lu giysileriyle göz kamaştırıyordu. Cambaz adam, elindeki kalın demiri büküp eğerek halka gücünü göstermeye çalışıyordu. Gün boyunca davul zur-na eşliğinde semt semt dolaştılar. Çocuklar sevinç-le el çırparak onları izliyorlardı.

Ertesi gün Elçin'le Burak, babalarından cambaza gitmek için para aldılar. Komşu çocuklarıyla birleşip, cambazların konduğu alana doğru yola çıktılar. Alanda renkli bir çocuk kalabalığı göze çarpıyordu. Davul zurna, zilli tef sesleri coşkulu çocuk sesleriyle birleşiyor, ortalığa neşe saçılıyordu...

Elçin'le Burak, kalabalığa karıştılar. Daha önce gelenleri omuzlarıyla iterek, araya sokuldular. Bir süre sonra cambaz kadın ortaya çıktı. Konuklara, "Hoş geldiniz." dedi. İlgi gösterdikleri için teşekkür etti. Sonra gösteriler başladı. Palyaçolar çok gülünçtü. Hiç durmadan takla atıyor, birbirlerini iterek yere düşüyor, kovalıyor, tutuyor, yumruklaşıp sarmaş dolaş oluyorlardı... İzleyiciler onların bu davranışlarına gülmekten katılıyorlardı.

Teldeki gösteri başla-
yınca sesler kesildi. Cam-
baz yavaş yavaş tele çıktı.
Denge sırıgını eline aldı.
Davulla zurnanın çaldığı
havaya uyarak bir süre tel
üstünde dans etti. Arada
bir düşecek gibi oluyor-
du. Çocuklar, "Ay ayy!"
diye bağışıyorlardı. Bu
gösteri çok alkışlandı.
Sonra asıl zor yürüyüş
başladı. Cambaz, ayak-
larının altına birer kalıp
beyaz sabun koydu. Tel
üstünde bu şekilde yü-
rüyüşe geçti. Çocuklar
soluklarını kesmiş, "Ha
kaydı, ha kayacak!.."
diye korkuyla cam-
bazı izliyorlardı. Cam-
baz telin ortasına gelince
bir an sendeledi. Çocuk-
lar hep bir ağızdan, "Hiii!"

diye bağıştılar. Sonra cambaz, yürüyüşünü başarıyla sürdürdü. Telin öteki ucuna geldiğinde, çocuklar coşkuyla el çırpmaya başladılar. “Ya ya ya, şa şa şa cambaz amca çok yaşa!” Bir süre böylece alkış tuttular. Cambaz bir yandan alnından süzülen terleri siliyor, bir yandan da sevgiyle gülümseyerek, izleyicileri selamlıyordu.

Bu tehlikeli gösteriden sonra cambaz, beş yaşındaki oğlunu tele çıkardı. Çocuk, babasının söylediklerini aynen yapıyordu, ama korktuğu belliydi.

Henüz cambazlığa alışmamıştı. Daha doğrusu tel üstünde gösteri yapmayı sevmiyor, düşerse başına gelebileceklerden korkuyordu. Babası, onun korkusunu yenmesi için tatlı sözler söylüyor, bazen de, “Bu işi başaramazsan hâlimiz duman!” diye bağıırıyordu. Küçük cambaz, bin bir zorlukla telin öteki

ucuna vardı. Hemen babasının beline sarıldı. Alkış sesleri arasında babasına yalvarmaya başladı.

“N’olur babacığım, bırak da telden ineyim! Çok korkuyorum... N’olur!..” Babası, içini çekerek çaresizlikle başını iki yana salladı.

“Öyleyse biraz da annenle yerde minder gösterisi yap.” dedi.

Orta yere büyük bir minder yaydılar. Ana oğul, halkı selamlayıp minder gösterisine başladılar. Anne, çocuğu âdeta lastik gibi dürüp bükerek

yerde yuvarlıyordu. Omuzuna alıyor, başının üstünde dikilterek izleyicilere selam verdiriyordu. Çocuk korku içinde söylenenleri yaparak en az babası kadar alkış topluyordu. Görevi sona erdiğinde, baştan ayağa dek tere bulanmıştı. Annesi onu eski bir havluya sarıp çadıra soktu.

Gösteriler bitmek üzereydi. Cambaz kadın elinde bir tepsiyle izleyicilerin arasına karıştı. Para toplamaya başladı. Burak ile Elçin, o sırada kalabalıktan sıyrılıp evlerinin yolunu tuttular.

Anneleri onları güller yüzle karşıladı. Cambazları beğenip beğenmediklerini sordu. Artarda söze girişerek gördüklerini anlattılar. Bir ara Burak, "Tepsiye Elçin para attı, ben atmadım. Cambaz kadın da bir şey demedi. Param yanıma kâr kaldı." dedi.

Annesi kaşlarını çatarak çıkıştı.

“Parayı neden vermedin?”

“Ne bileyim, vermedim işte! Kadın da istemedi zaten.”

“Bu davranışını hiç beğenmedim. Biraz önce cambaz çocuğa acıdığını söylüyordun. Demek ki bu duygun içten değil göstermelikmiş.”

“İçtendi anneciğim. Annesi onu top gibi yerden göğe fırlatırken içimde dayanılmaz bir sızı belirdi. Gerçekten çok acıdım ona. Fakat bilet kesmedikleri için isteyen para verecek, istemeyen vermeyecek sandım.”

“Bilet kesmemekle sizlere olan güvenlerini belirttiler. Sen bu güvene dayanarak aldattın onları. Cambaz kadın belki para vermediğini sezinlemedi.

Ama, onları kandırdığını Allah da biliyor, kendin de biliyorsun.”

“Yaptığım iş bu denli kötüyse parayı hemen vereyim. Zaten içimde bir huzursuzluk var.”

“Bunu duyduğuma sevindim. İnsanlar akıllarıyla kendilerini denetlerler. Bazıları, işledikleri suçları hoş görüp kendilerini çabucak bağışlarlar. Bazılarıysa uygun-suz bir iş yapınca için için dertlenip tedirgin olurlar. ‘İçimde huzursuzluk var.’ diyorsun, demek ki kendini suçlu buluyorsun. Koş git, cebindeki parayı cambazlara ver.”

İki kardeş, soluk soluğa gösteri yerine vardılar. Cambazlar çimenlerin üstüne sofrayı kurmuş, peynir zeytin, soğan ve karpuzla karınlarını doyuruyorlardı. Burak, cambaz kadına yaklaştı.

“Teyze, demin gösterilerinizi izledim. Ama tepsiye para atmadım. Şimdi borcumu ödemeye geldim.”

Cambaz kadın, onu baştan ayağa değin süzdükten sonra, “Canın sağ olsun oğlum.” dedi. “Seni tanıdım. Ben yaklaşıırken, elini cebine soktun. Fakat yanına geldiğimde tepsiye para atmadın. Başını yana çevirerek gözlerini kaçırdın benden. Belki parası yoktur, diye geçirdim içimden. Seni utandırmamak için çabucak geçip gittim. Çocuklar bizim gösterilerimizi

çok severler. Ama bazıları yoksul. Bize verecek paraları yok. Öylesi çocukların eksiklerini hiçbir gün yüzlerine vurmam. Seni de onlardan sandım..”

Burak kıpkırmızı oldu. O sırada cambaz baba söze karıştı.

“Soframıza buyurun çocuklar.”

Elçin’le Burak, “Evde annemiz bekliyor.” diyerek gitmeye davrandılar. Cambaz baba ayağa kalktı. Çocukların başlarını okşayıp ellerine birer dilim karpuz tutuşturdu...

Elçin ile Burak, onlarla vedalaştıktan sonra, karpuz dilimlerini kemire kemire evlerinin yollarını tuttular. Burak kapıdan girerken coşkuyla annesine seslendi.

“Anneciğim, cambazların parasını verdik. İç rahatlığı ne güzel şeymiş!..”

YÜKÇÜ
DURMUŞ

YÜKÇÜ DURMUŞ

Durmuş sabahtan beri hiç durmadan yük taşıyordu. İyiden iyiye yorulmuştu, ama işi bırakmıyordu. Her zaman böylesine çok iş çıkmazdı. Hanımlar o gün ağız birliği yapmış gibiydiler, hemen hepsi de küfe küfe kışlık soğan, patates, turşuluk biber, patlıcan, yeşil domates satın alıyorlardı.

İkinci sıralarında iş azalmaya başladı. Durmuş sebze tezgâhlarından birinin yan tarafına geçti. Küfesini yere bırakıp çömeldi. Ekmek üzümle karnını doyurmaya girişti. Kısa bir süre sonra yaşlı bir hanım, “Oğlum, buraya gel. Sana söylüyorum yükçü çocuk!” diye seslendi.

Durmuş dönüp sesin geldiği yöne baktı.

“Beni mi çağırıyorsun teyze?”

Kadın, onu oflaya puflaya yanıtladı.

“Gel oğlum gel hele, seni çağırıyorum. Bugün pazarın sebzesi meyvesi pek bol, ucuz da üstelik. Aldıkça alasım geldi. Fileleri tıka basa doldurdum. Fakat taşıyamıyorum... Kollarımın gücü tükendi.”

Yaşlı hanım derdini dökerken, Durmuş iki üç lokma daha atıştırdı. Ekmekle üzümü ceketinin ce-

bine koyup ayağa kalktı. Küfesini sırtladı, hanımın yanına gitti.

Hanım, “Oğlum azıcık eğil de şu fileleri boşaltmadan küfeye koyayım.” dedi.

Durmuş iki büküm oldu. Yaşlı hanım fileleri küfeye yerleştirdi. Gidecekleri ev oldukça uzaktı, üstelik yaşlı hanım apartmanın dördüncü katında oturuyordu. Durmuş kapının önüne gelinceye değin kan ter

içinde kalmıştı. Önce küfeyi indirdi, sonra ceke-tini çıkardı. Merdive-nin korkuluğuna astı, küfeyi boşaltmaya gi-rişti. İşi bitince hanım, Durmuş'a döndü.

“Seninle pazarlık etmedik, kaç para iste-yeceksin?”

“Ne verersen ver.” dedi Durmuş. Yorgun-luktan olduğu yere çö-küp uyumak geliyordu içinden. Birden hanımın bağırmasıyla irkildi.

“Eyvah, para çantam yok!”

Durmuş merakla yerinden fırladı.

“İçinde çok para var mıydı?”

“İki yüz lira kadar vardı sanıyorum.”

“Yazık, ya pazarda çaldılar ya da düşürdün teyze, üzüldüm doğrusu...”

“Ah oğlum, üzülmek de söz mü? İki yüz lira az para mı? Oğluma, gelinime ne derim şimdi? ‘Kocadın’ diyecekler. Beceriksiz olduğumu yüzüme

demeseler bile, içlerinden geçirecekler... Çok fena oldu bu iş, çok...”

Durmuş, “Paran yoksa ben gideyim. Bir gün pazarda karşılaşırsak ödersin borcunu...” dedi.

Hanım telaş içinde ellerini ovuşturuyordu.

“Dur oğlum gitme, şurada televizyonun üstünde birkaç kuruş para olacaktı. Sabahleyin gazete aldıktan sonra, beş liranın üstünü oraya koymuştum...” diyerek salona girdi. Getirip bozuk paraları Durmuş’un avcuna sıkıştırdı. Sonra dertli dertli içini çekerek kapıyı kapadı.

Durmuş, “İyi ki beni suçlamadı.” diye söyleyerek merdivenlere yöneldi.

Yaşlı hanım, mantosunun ceplerini bir kez daha yokladı. Sonra sokak kapısını açıp sahanlığa

göz attı. Çanta hiçbir yerde yoktu. Tüm aramaları boşaydı. Kapıyı kapatacağı sırada Durmuş'un ceketini gördü. Hemen eline aldı, evirip çevirdi, ceplerini yokladı. Bir salkım üzümle el kadar ekmek vardı ceketin cebinde. Zavallı çocuk ceketini unutmuş. Ne kadar da eski, her yanı yamalı. Tahta bezi gibi olmuş. Çocukcağz ceketini yitirdiğine kim bilir ne kadar üzülecek. Belki de bu paçavrayı aramaya gelecek, diye geçirdi içinden. Ceketini alıp içeriye girdi.

Akşamüstü pazarcılar tezgâhlarını toplamaya başladılar. Durmuş yorgun argın evine yollandı... Akşam serinliği bedenini ürpertiyordu. Üşüyorum diye geçirdi içinden. İşte o zaman ceketini aradı, küfede de yoktu. Nerede bıraktığını bir türlü anımsayamadı. Adımlarını sıklaştırdı, evine girer girmez avluda küfeyi sırtından sıyrıp yere attı... Küfe önce ters geldi, sonra yana devrildi... Durmuş yürüyüp odaya girecekti ki, yerde gözüne bir şey ilişti...

Küfenin dibinden düşen kâğıtların arasında, siyah bir para çantası duruyordu. Hemen atılıp eline aldı. İçini açıp baktı. İki yüz on lira vardı. Bir an yaşlı kadının evini bulup bulamayacağını düşündü, sonra hemen sokağa fırladı. Pazar yerine doğru koşmaya başladı. Önce hanımla karşılaştığı evin

önüne geldi. Oradan gideceği evin yolunu saptadı. Merdivenleri soluk soluğa çıktı. Sevinçle zile bastı. Kapıyı yaşlı hanım açtı.

Durmuş heyecan içinde, "Teyze." dedi. "Kaybolan çantayı küfemin içinde buldum!"

Hanım sevinçle, "İçime doğmuştu. Filelerle birlikte onu da küfeye attım anlaşılır."

Çantayı koynuna koyarken Durmuş'un başını okşadı, sonra, "Sen de burada ceketini unutmuşsun." dedi.

Durmuş, “Oh çok sevindim! Nerede bıraktığımlı bilemiyor, ‘Önümüz kış, ceketsiz ne yapacağım?’ diye dertlenip duruyordum.” dedi.

Yaşlı hanım, çocuğun sırtına sapasağlam ve tertemiz bir ceket giydirdi, üzüm ile ekmeğı de eline tutuşturdu. Sonra karşısına geçip ona sevgiyle baktı.

“Ceket tam sana göreymiş. Torunuma küçük geliyordu. İyi günlerde giy.” diyerek sırtını okşadı. Durmuş sevinçten ne yapacağını şaşırmıştı.

“Sağ ol teyze. Sağ ol.” diyerek elini öptü, sonra sevinçle merdivenlere yöneldi.

The book cover features a central illustration of a young boy with curly blonde hair, wearing a white t-shirt and blue overalls with yellow suspenders. He is sitting on a large, circular patch of white, textured ground that resembles a field of small flowers or grass. Above him, a small, orange book with a yellow cover and a red spine lies on the ground. The background is a vibrant, abstract pattern of purple and yellow, with large, rounded shapes in shades of purple and blue, and smaller, more intricate patterns in yellow and white. The overall style is illustrative and colorful.

**GERİ GELEN
ARMAĞAN**

ARMAGAN
CERİ CELEN

O gün Aksel'in doğum günüydü. Annesi pastalar, kurabiyeler, çörekler yapmıştı.

Öğleden sonra arkadaşları geldiler. Hep birlikte oyunlar oynadılar, plak çalıp dans ettiler. Akşama doğru Aksel'in annesi, "Haydi bakalım, ellerinizi yıkayıp sofraya buyurun." dedi. Çocuklar, "Yaşasın!" diye bağışarak, banyo kapısının önünde sıra oldular. El yıkama işi bitince masanın çevresine dizildiler. Sabırsızlıkla yutkunarak tabaklarını Aksel'in

annesine uzattılar. Yiyeceklerin hepsi de çok güzeldi. Salamlı, peynirli sandviçler; tatlı, tuzlu kurabiyeleler; çörekler, üstü mumlu kocaman pasta... çocukların isteğini kabartıyordu. Pastanın üstünde sekiz tane mum yanıyordu.

Aksel onları bir solukta söndürmeye çalışırken, arkadaşları, "Doğum Günün Kutlu Olsun" şarkısını söylemeye başladılar. Yemek işi sona erince yine oyunlar oynadılar, sonra da çocuklar evlerine dağıldılar.

Arkadaşları gidince Aksel hemen armağan paketlerini açmaya girişti.

Çeşit çeşit oyuncak ve kitap getirmişti arkadaşları... Aksel kitaplara dönüp bakmadı bile. Keşke kitap yerine herkes oyuncak getirmiş olsaydı... Kitabı ne yapacağım, diye geçirdi içinden. Oyuncakları alıp hemen oynamaya başladı. Kitaplar oldukları yerde kalakaldılar. Annesi sofrayı toplayıp bulaşıkları yıkadı, sonra oğlunun yanına geldi.

“Ooo! Ne güzel armağan bunlar. Kitapları kitaplığa kaldırsana.”

Aksel omuz silkti.

“Kitapları istemiyorum anneciğim. Oyuncakları sevdim, onlarla oynayacağım.”

“Olur mu oğlum? Senin için seçip satın almışlar. Kitap en güzel armağan bence. Oyuncaklar bir süre sonra bozulup kırılacaklar ya da bıkacak-sın onlardan. Kitaplar öyle mi? Her biri çeşit çeşit bilgilerle dolu; iyiyi, güzeli, doğruyu iyi seçilmiş kitaplar aşılır insana.”

Annesi konuşurken Aksel, ikide bir kayıtsızlıkla omuz silkiyordu. Sonunda, “Anneciğim, doğrusunu istersen kitap okurken sıkılıyorum. Oyuncaklarla oynamak daha çok hoşuma gidiyor.” diyerek dudaklarını sarkıttı.

Annese, "Ben sana, hiç durmadan kitap oku demiyorum oğlum, oyun da gerekli senin için. Boş zamanlarında dilediğin gibi oyun oynayabilirsin, ama kitap da okumalısın. Neyse, doğum gününde seni zmem. Bu konuyu daha sonra yine tartışırız." diyerek konuşmayı kesti. Yerdeki kitapları topladı, götürüp özenle kitaplığa yerleştirdi.

Aradan bir ay geçti. Bir gün Can, sınıf arkadaşlarına, "ocuklar yarın doğum gnm. Bize gelin eğlenelim. Annem güzel bir pasta yapacak." dedi. Çocuklar sevinçle ellerini ırttılar. Aksel eve varır varmaz annesinin boynuna sarıldı.

"Anneciğim, yarın Can'ın doğum gününe gidebilir miyim?"

Annese, "Olur." dedi. "Yalnız okuldan çıkınca eve uğrayıp ellerini yüzünü yıka. Tertemiz giyin. Yarın sabah para vereyim, arkadaşına güzel bir doğum günü armağanı al."

Ertesi gün, Aksel bi-tiş zilini iple çekti. Eve varır varmaz, temizlenip giyindi, sonra mutfakta yemek

yapmakta olan annesini öptü. Kapıdan çıkarken birden geri döndü. Can'a armağan almayı unutmuştu. Odanın içinde kararsızlıkla gezinmeye başladı. Çarşı evlerine uzaktı. Doğum gününe bir an önce gidebilmek için sabırsızlanıyordu. Bir ara mutfağa gidip

annesine danışmayı düşündü, sonra caydı. Annesi, "Sabahleyin parasını vermiştim. Armağan almayı niçin unuttun?" diye paylayacaktı onu. Aksel sevinçle kitaplığa doğru koştu. Annesi, "Kitap en iyi armağandır." dememiş miydi? Kendisine doğum günü armağanı olarak getirilen kitaplardan birini çekip aldı, beyaz bir kâğıda sarıp koşarak evden çıktı.

Can'ın doğum günü çok eğlenceliydi, çocuklar kurabiye ve pastalarla karınlarını tıka basa doyurdular,

sonra Can'ın babası onlara çizgi film izletti. Film makinesi çocukların çok hoşuna gitmişti. Ertesi sabah okul bahçesinde, Can'a makineyle ilgili sorular soruyorlardı. Aksel soluk soluğa koşarak geldi, "Günaydın." diyerek aralarına katıldı. Arkadaşları da ona, "Günaydın." dediler, fakat Can başını öte yana çevirdi. Aksel şaşırılmıştı.

"Can bana dargın mısın yoksa?"

Can susuyordu. Bu kez çocuklar da meraklandılar.

"N'oldu, Aksel'le niçin konuşmuyorsun?" diye üstelediler.

Can, "Ona çok kırdım." dedi.

Aksel telaşlandı.

"Sana ne yaptım ki? Dün çok iyi ayrıldık. Beni kapıya kadar geçirdin, sarılıp öptün. Doğum gününe geldiğim için teşekkür ettin. Şimdi neden küsüyorsun?"

“Dün bana doğum günü armağanı olarak ne getirdin?” diye sordu Can.

Aksel, “Kitap.” diye atıldı. “Annem, ‘Kitap en iyi armağandır.’ demişti, yoksa oyuncak yerine kitap getirdiğim için mi darıldın bana?”

Can, “Hayır Aksel, kitabın değerini biliyorum, ona darılmadım. Ama doğum gününde, benim sana armağan ettiğim kitabı bana geri getirmişsin. İçini açıp okumadın mı? İlk sayfasına, ‘Kardeşim Aksel, doğum günün kutlu olsun...’ diye yazmış, altına da imzamı atmıştım.”

Aksel bunu duyunca kıpkırmızı oldu. Arkadaşları da kınamışlardı onu, yavaş yavaş çözülüp çevresinden uzaklaştılar.

Aksel olduğu yerde kalakaldı.

**AT SURATLI
KIMMIŞ?**

AT-SURAKLI
KIMMIS

Tolga üç yaşlarında çok sevimli ve akıllı bir çocuktur. Durmadan soru sorar, gördüklerini dikkatle inceler, duyduklarını eksiksiz olarak belleğine yerleştirirdi. Annesi, babası ve on yaşındaki ağabeyi, onun bu özelliklerini hem çok beğeniyor hem de sık sık yakınıyorlardı Tolga'dan. Çünkü o, biraz da yaramaz bir çocuktur.

Bir gün kapı çalındı. Ağabeyi Tunç, odasında ders çalışıyordu. Annesi de banyoda bir şeyler yıkıyordu. İki birden, "Kapıya bak Tolga!" diye seslendiler.

Seslenmeseler de zaten koşardı Tolga. Telefon ve kapı zili sanki hep kendisi için çalardı. Zil sesini duydu mu dayanamaz, en tatlı oyunu bile bırakıverirdi. Kapıda kelli felli bir hanım duruyordu.

“Annen yok mu oğlum?”

Tolga soruyu yanıtlamadan önce hanımı tepeden tırnağa iyice bir süzdü. Sonra, “Var.” dedi. “Banyoda çamaşırlarımızı yıkıyor.”

Hanım telaşlandı.

“Yazık, rahatsız etmiş olacağım. Hava da çok soğuk. Bir saat nerede beklerim?” diye kendi kendine konuşur gibi söylendi.

Tolga, “Girin.” dedi. “Bizim ev sıcak.”

“Girerim ama, geldiğimi annene hemen haber verme. Bırak işini bitirsin. Ben şuracığa ilişeyim.” diyerek eve girdi. Mantosunu çıkarırken sordu.

“Beni tanıdın mı
oğlum?”

Tolga, hanımı tanı-
nıymıştı. “Evet” gibi-
lerden başını salladı.
Babasının iş orta-
ğı Ali Bey’in hanımı-
ydı gelen. Hanım içe-
ri girince Tolga kapıyı
kapadı. Tam konuğun
karşısına geçip otura-
cak, sorular sormaya
başlayacaktı ki annesi
banyodan seslendi.

“Tolga, gelen kim?”

Tolga hiç ses vermedi. Annesi sorusunu yi-
neledi. Konuk hanım, işaret parmağı ile Tolga’ya
“sus” işareti yaptı. “Benim geldiğimi söyleme. İşini
bırakmak zorunda kalmasın.”

Fakat Tolga, annesini yanıtlamadan duramadı.

“Biri geldi.”

“Kimmiş?”

“Biri işte.”

“Oğlum doğru dürüst cevap versene bana!
Üstüm ıslak çıkamıyorum.”

“Bir hanım geldi.”

Konuk hanım, “İyi, çok iyi oyalıyorsun anneni.” diye pohpohladı Tolga’yı.

Fakat annesi söyleşiyi kesip atmıyordu bir türlü.

“Tanıdık biri mi oğlum? Söylesene kim olduğunu!”

Tolga koridorun başına kadar koştu. Oradan banyoya doğru seslendi.

“Hani şu at suratlı bir hanım vardı ya!..”

Tolga sözünü tamamlamadan annesi banyodan fırladı, ağabeyi de odadan. Annesi telaşla Tunç’a döndü.

“Koş, çabuk sustur kardeşini! Gelen Ali Bey’in hanımı olmasın. Eğer kardeşinin dediğini anlarsa rezil olduk. Üstümü değiştirip hemen geliyorum.”

Tunç bir solukta kardeşine ulaştı. Tolga konuk hanımı göstererek, “İşte bu geldi. ‘At suratlı kadın’ de, annem anlar kim olduğunu.” diyordu ki Tunç bir eliyle kardeşinin ağzını kapattı. Öteki eliyle de var gücüyle küçüğün kolunu sıktı. Tolga neye uğradığını anlayamamıştı. Silkinip kurtuldu ağabeyinden.

“Ne demeye çimdikliyorsun beni, ne yaptım sana?”

Tunç öfkeden kıpkırmızı kesilmişti.

“Sus, ‘at suratlı’ deme. Sus diyorum sana!”

“Susmayacağım işte.”

O sırada konuk hanım yerinden kalkmış, “Ayıptır çocuklar didişmeyin.” diyerek yanlarına doğru geliyordu. Tolga ağlamaklı bir sesle ağabeyinden yakındı.

“At suratlı, dedim diye kolumu çimdikliyor.”

Tunç utancından âdeta yerin dibine geçmişti. Yapmacık bir gülümsemeye hanıma döndü.

“Şey... hoş geldiniz teyzeciğim. Kardeşim beni hep ‘at suratlı’ diye kızdırır da...”

Hanım, “Aaa! Çok ayıp oğlum. Ağabeyinin neresi at suratlı? Ay dede gibi yusyuvarlak yüzü var maşallah. At suratlı diye, şööyle... uzun suratlı, uzun çeneli, iri dişli kimselere derler... Hadi, özür dile ağabeyinden de barışın!”

Konuk hanım konuşurken Tunç kahkahalarla gülmemek için kendini güç tutuyordu. Anneleri yarım yamalak giyinmiş hâlde koşup yetişti.

“Hoş geldiniz efendim. Hangi rüzgâr attı sizi böyle? Ne iyi ettiniz buyurun, buyurun...”

İki hanım içtenlikle sarılıp öpüştiler. Konuk hanım, “Oğlumun okuluna gitmiştim. Öğretmeni ile görüşecektim. Toplantıdaymış. Bir saat beklemem gerektiğini söylediler. Sıkıldım okulda. Aklıma siz geldiniz. Özür dilerim, işinizden alıkoydum. Küçükle anlaşmıştık. Siz üstelemeseydiniz işiniz bitinceye dek geldiğimi söylemeyecekti size.”

“Aaa! Olur mu efendim? İş kaçmıyor ya. Sonra da yapabilirim.”

Hanımlar tatlı tatlı söyleşirken, Tunç'la Tolga koridorun ortasında iyice kapışmışlardı. Tolga birden ağabeyinin elinden kurtulup salona fırladı. Gözleri dolu doluydu.

“Anne, ağabeyim beni hırpalıyor. Bak, kolumu da çimdikledi.”

“Neden oğlum? Konuğumuzun yanında böyle davranmanız çok ayıp.”

Konuk hanım söze karıştı.

“Çocuk canım onlar. Siz gelmeden önce başladılar kavgaya. Aralarına girdim ama barıştıramadım. Küçük, büyüğe ‘at suratlı’ diyormuş da...”

Tolga öfkeyle atıldı.

“Ona demedim. Yemin ederim ağabeyime söylemedim. Haksız yere hırpalıyor beni. Bu hanımın kim olduğunu anlatmak için dedim o sözü. Her zaman sen ve babam, bu teyzeden söz ederken, ‘at suratlı kadın’ dersiniz ya! Sen, kim geldi diye sorunca kolay tanıyasın diye öyle söyledim...”

**PASTALARLA
ŞEKERLERİ
KİM YEDİ?**

PASTALARLA
ŞEKERLERİ
KİM YEDİ?

Ayşe Hanım erkenden kalktı. Evini süpürdü. Sobanın külünü temizledi. Bodrumdan kömür çıkardı. Sobayı yaktıktan sonra mutfağa girdi, yemeğini yaptı. Karnını doyurup bulaşığı yıkadı. Öğleden sonra yapacak işi kalmamıştı. Örgüsünü eline alıp pencerenin önüne oturdu.

Ayşe Hanım'la kocasını mahallede herkes sevdi. Cemil Efendi, erkek berberiydi. Semtin çocukları dükkânına sevinerek giderlerdi. Cemil Efendi çocuklara çok düşküdü. Dükkâna gelenlere şeker sunar,

pasta yedirir ya da gazoz içirirdi. Hiç çocuğu olmamıştı ama o, "Semtin tüm çocukları benim çocuğum." diye avuturdu kendini.

Ayşe Hanım oldum olası çarşıya çıkmayı, alışveriş etmeyi sevmezdi. Alışmamıştı bu türlü işlere. Alışveriş ederken, utancından ne yapacağını, ne söyleyeceğini şaşırırdı. Başı dara girince, komşu çocuklarına seslenir, çarşıdan gerekli şeyleri onlara aldırırdı.

O gün, pencerenin önünde örgüsünü örüp dururken birden kapı çalındı. Camı açıp baktı.

“Aaa! Hoş geldiniz. Buyurun, buyurun...” diye söylenerek merdivenleri indi. Kapıyı açtı. Konuklarla sarmaş dolaş oldular.

Gelenler, Cemil Efendi'nin hısımlarıydı. İçlerinden ikisi Ankara'da oturuyordu. Halalarının yanına gezmeye gelmişlerdi.

Ayşe Hanım, “Ne iyi ettiniz. Sizleri çok özlemiştik. Ankara'ya gelip özlemimizi gidermek istiyoruz, ama yaşlandık artık, onca yolu göze alamıyoruz. Cemil Efendi sizi görünce çok sevinecek.” dedi. Sonra pencereyi açıp Cemil Efendi'ye haber götürebilecek birini aradı. O sırada komşunun altı yaşındaki oğlu Erol'u gördü. Çocuk, elinde çomakla sokak kedilerinin peşinden koşuyordu.

Ayşe Hanım, “Erol, oğlum, bak hele! İki satır yazı yazsam Cemil amcana götürür müsün?” diye sordu.

Erol şöyle bir düşündü. Sonra, “Olur.” dedi. Cemil Efendi'nin kendisini boş çevirmeyeceğini; cebine şeker, leblebi koyacağını biliyordu.

Kâğıdı kapıp koşarak berber dükkânına gitti. Cemil Efendi mektubu açtı. Ayşe Hanım, “Ankara’dan Aysel ile kardeşi geldi. Elin boş ise eve kadar geliver. Gelirken kâğıtlı şeker ile beş altı tane pasta al.” diye yazmıştı.

Cemil Efendi ensesini kaşıyarak şöyle bir düşündü. Sonra tıraş ettiği kişiden izin isteyip bir kenara çekildi. Karısına yanıt yazdı. “Bugün cumartesi, dükkân çok kalabalık. Sırada bekleyenlere ayıp

olur, işi bırakamayacağım. Yarın halalarının evine gideriz. Aysellerle orada bol bol görüşür, özlemimizi gideririz. Hatta uygun bulurlarsa bu gece bizde kalmalarını söyle. Benden yana özür dile. Pasta ile şekeri yolluyorum.” Kâğıdı çocuğa verirken, “Haydi, şekerci Salih Efendi’ye git, selamımı söyle! Sana altı tane pasta ile yarım kilo kâğıtlı şeker verisin. Borcumu akşamüstü öderim, yazdığım kâğıdı Ayşe Teyze’ne vermeyi unutma.” dedi.

Erol mektubu cebine koydu, sevine sevine şekerliye gitti. Salih Efendi, çocuğun istediklerini hemen verdi. Erol oradan koşarak çıktı. Soluk soluğa cami avlusuna girdi, bir köşeye oturdu. Şekerleri ceplerine boşalttı, pastaların üçünü yedi. Sonra adamların aptes aldığı musluklardan birine yanaştı. Kana kana su içti. İyice şişen midelerini ovuştururken, şu Cemil Amca ne iyi adam! Annem babam bile hiçbir gün önüme bir kutu pasta

koymadılar, diye geçirdi içinden.

Ayşe Hanım çayı demlemiş, sabırsızlıkla Cemil Efendi'yi bekliyordu. Erol kapıyı çalınca sevinçle koşup açtı.

“Cemil Amcan gelmiyor mu oğlum?”

Erol bu soruyu kayıtsızlıkla omuz silkerek yanıtladı.

“İyh! Al bu kâğıdı oku.”

Ayşe Hanım kâğıdı okuduktan sonra kuşkuy-la Erol'a döndü. Onu baştan ayağa dek süzdü. Bur-nuyla ağzının çevresindeki çikolata kalıntılarını gö-rünce kuşkusu iyice arttı.

“Cemil Efendi bu kâğıttan başka bir şey gön-dermedi mi?”

“İh.” dedi Erol. “Beni şekerkiye yolladı. Salih Amca'ya Cemil Amca'mın selamını söyledim. O da bana bir kutu pasta ile çok çok kâğıtlı şeker verdi. Pastanın üçünü yedim, gerisini içim almadı. Nec-miye Teyze'nin oğlu Hasan'a verdim...”

Ayşe Hanım, Erol'un kirli yüzüne bakakaldı. Bu sırada Erol elini cebine soktu, bir tutam şeker çıkardı. İçtenlikle Ayşe Hanım'a uzattı.

"Şeker ister misin? Bende çok var da!.. Cemil Amcam bugün beni şeker ve pastaya doyurdu. Biraz midem bulanıyor ama geçer herhâlde..."

Ayşe Hanım gülümseyerek boynunu büküp içini çekti.

"Şeker yemek gelmiyor içimden. Benim yerime onları da ye."

Erol şekerleri cebine tıktırdı. Keyifli keyifli ıslık çalarak uzaklaşıp gitti...

Ayşe Hanım iyimser bir insandı. Merdivenleri çıkarken, sağlık olsun. Pastalar ve şekerler konuklara kısmet değilmiş. Onlara zeytin, peynir, reçel çıkarırım. Taze ev ekmeği dilimlerim. Bardaklarına buruk buruk demli çay doldurup bir güzel ağırılarım onları, diye geçirdi içinden.

**GÖRÜNÜŞE
ALDANMAMALI**

GÖRÜNÜŞE
ALDANMAMALI

Fatoş'un annesinin konuk günüydü. Ev, özenle temizlenmiş; poğaç, kek, pasta ve kurabiyeler hazırlanmıştı konuklar için.

Anne çayları doldururken, Fatoş ile ablası Deniz de peş peşe tatlı, tuzlu yiyeceklerden sunuyorlardı konuklara. Her şey yolunda gidiyor, herkes hoşnut görünüyordu. Birden kapı çalındı. Deniz koşup açtı, ama hemen kapamaya yeltendi. O anda ana kız göz göze geldiler. Deniz "ne yapayım" gibi-

lerden başını sallayınca, annesi tepsiyi masaya bırakıp kızının yanına vardı. Kapıdakini görünce onun da yüzü bulutlandı, fakat kapıyı gelenin yüzüne kapayamadı. İsteksiz bir sesle ve yavaşça, "Buyur Halime Teyze, konuklarım var, ama gir istersen."

Yaşlı kadın bir an duraksadı.

"Bilseydim rahatsız etmezdim. Kızlardan birine mektup okutmaya gelmiştim. Şimdi gideyim, yarın uğrarım." dedi.

Halime Teyze istenmediğini anlamıştı. Boğazına bir şeyler düğümlendi. Birden ağlamaklı oldu. Anne bunu sezinleyince dayanamadı. Alçak sesle üsteledi.

"Hiç olur mu? Onca merdiveni çıkıp yorulmuşsun, gir arka tarafa geç. Kızların odasında otur."

Eve girerken konuklar yaşlı kadını göreceklerdi. Deniz dik dik annesinin yüzüne baktı. Halime Teyze ezile büzüle kapıdan süzüldü. Koşarçasına arka bölüme yöneldi. Bu sırada Deniz, annesinin kulağına eğildi.

"Onu niye savmadın?"

Annesi kaşlarını çattı.

"Yapamadım. Bırak otursun içeride."

Ana kız dudaklarında çok kibar, çok sevimli gülücüklerle konukların yanına döndüler.

Halime Teyze, Fatoş ile Deniz'in aneanelerinin arkadaşıydı. Anneanne ölmüştü, ama Halime Teyze onlardan kopmamıştı. Arada bir gelir, tatlı tatlı geçmişten söz ederdi. Kızı Almanya'da çalışıyordu. Ona yazılacak mektupları genellikle Fatoş yazardı. Gelenleri de ya o ya da Deniz okurdu. Halime Teyze güngörmüş bir kadındı, ama dış görünüşü pek iç açıcı değildi. Üstü başıyla yoksul bir görünümdeydi. Giysileri temizdi, ama kimi yeri yamalı, kimi yeri yıpranmıştı. Kızına yük olmamak için yenilemiyordu üstündekileri.

Fatoş onu pek severdi ama on beş yaşındaki Deniz, Halime Teyze'nin evlerine gidip gelmesinden pek hoşlanmıyordu. Açıkçası ondan utanıyordu. Hele annesinin konuk gününde çıkıp gelmesini hoş göremiyor, için için kızılıyordu ona. Annesi ile bir ara mutfakta yalnız kaldılar. O zaman Deniz, annesine çıkıştı, ama annesi, "Karıya gelen geri çevrilmez. Bu Türklere özgü bir âdettir. Ben böyle gördüm, böyle yaparım." dedi. Ana kız bu yüzden ayak üstü biraz tartıştılar.

Çaylar yenilendi. Yiyecekler beğeniyle tüketildi. Yeniden söyleşiye girildi. Fatoş bir ara Halime Teyze'ye bir bardak çay ile yiyecek bir şeyler götürmüştü. Birden salondan çığlıklar yükseldi. Konuklardan birinin iki yaşındaki çocuğunun soluk borusuna badem şekeri kaçmıştı. Çocuk doğru dürüst soluk alıp veremiyordu. Annesi dövünerek kendisini yere atmış ayılıp bayılıyordu. Konuklardan birkaçı, şekeri çocuğun boğazından çıkarmayı deneseler de başaramadılar. Zaten korkudan ne yaptıklarını bilmez hâle gelmişlerdi.

Fatoş çığılığı duyunca hemen salona koştu. Peşinden Halime Teyze de ayaklanmıştı, ama salonun kapısına kadar gelebildi. İçeri girmeye çekiniyordu. Halının üstünde morarmış yüzü ve yuvalarından fırlamış gözleriyle can çekişmekte olan çocuğu görünce dayanamadı. Hemen varıp, çocuğu kaptı, konukların daha "ne oluyor" demesine kalmadan, çocuğun sırtını göğsüne dayayıp bir eliyle karnına bastırdı, sonra arkadan hızla ileriye doğru itti. Bu işlemi bir solukta art arda yineledi. Birden, çocuk "hık" etti. O anda badem şekeri boğazından fırladı. Kadınlar bağırsarak şekerin üzerine atıldılar. Çocuğun annesi, "Kurtuldu! Soluk alıyor yavrum! Çok

şükür!” diyerek, ağlamakta olan çocuğu var gücüyle bağına bastı. Sonra onu bırakıp, aynı içtenlikle bu kez kollarını Halime Teyze'nin boynuna doladı. Öteki hanımlar da sevinç gözyaşları içinde Halime Teyze'yi kutladılar. Kimi ellerini, kimi de buruşuk yanaklarını öptü. Deniz ile annesi de onlara katıldılar. Hele Fatoş sevinçten uçuyordu...

Ortalık biraz yatışınca Halime Teyze arka bölmeye geçmek için ayaklandı. Deniz, “Olmaz.” dedi. “Burada otur Halime Teyze.”

Öteki hanımlar da koyvermediler içeriye. Başköşeye oturtup onu soru yağmuruna tuttular.

“Bu işi nasıl başardın? Çocuğu nasıl kurtardın? Şekeri çıkarmak için ne yaptın?..”

Halime Teyze, utana sıkıla anlattı.

“Bu işi gençliğimde annemin bir arkadaşından öğrenmiştim. Kaç kez işime yaradı.”

Hanımlardan biri ev sahibine, “Halime Teyze yakınınız mı?” diye sordu kaşla göz arasında. Bu soruyu Deniz yanıtladı.

“Evet yakınımız, hem de çok yakınımız. Kendisini anneannemiz gibi sever ve sayarız.”

